

Parlamentul României

Camera Deputaților

*1/401/RA
15.03.2012*

OPINIE

privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Curtea Europeană de Justiție, Curtea de Conturi, Banca Europeană de Investiții, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor
- Un pachet pentru creștere destinat infrastructurilor europene integrate
COM (2011) 676

Având în vedere Tratatul de la Lisabona, în special art. 5 și art. 12 TUE și Protocoalele nr. 1 și nr. 2 anexate tratatului,

Având în vedere Constituția României, republicată, în special art. 148,

Având în vedere Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011,

Luând în considerare proiectul de opinie exprimat de Comisia pentru buget finanțe și bănci în ședința sa din 28 februarie 2012

Luând în considerare proiectul de opinie exprimat de Comisia pentru industrii și servicii în ședința sa din 6 martie 2012,

Luând în considerare proiectul de opinie exprimat de Comisia pentru tehnologia informației și comunicațiilor în ședința sa din 26 ianuarie 2012,

Luând în considerare punctul de vedere al Guvernului României, exprimat prin Notele Ministerului Afacerilor Europene și prin poziția Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale,

Luând în considerare proiectul de opinie adoptat de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 6 martie 2012,

Având în vedere aprobarea Biroului Permanent al Camerei Deputaților din 12 martie 2012,

Camera Deputaților, în conformitate cu prevederile art. 40 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011 din data de 27 aprilie 2011, adoptă prezenta opinie:

I. Context

În ultimul deceniu, media cheltuielilor cu infrastructura a înregistrat o tendință descendentă, dar criza economică și financiară a reînnoit interesul pentru nevoia de investiții în infrastructură.

În același timp, analizele realizate la nivelul Uniunii au stabilit că o piață unică integrată cu adevărat nu ar fi posibilă în lipsa unor conexiuni neîntrerupte între toate componentele sale. Drumurile și alte conexiuni în materie de transporturi, rețele electrice și de gaze naturale, precum și rețelele de bandă largă sunt vitale pentru un spațiu economic integrat și funcțional, precum și pentru coeziunea socială și teritorială a acestuia.

Interconexiunile fizice transfrontaliere au rămas în urmă. Există legături lipsă, în special în statele membre mai noi, care creează linii de separație între centrul și periferiile Uniunii Europene și îngreunează dezvoltarea în continuare a schimburilor intracomunitare sau creșterea sectoarelor economice noi, precum comerțul electronic.

Nevoile investiționale globale ale rețelelor de importanță europeană se ridică la circa 1 000 de miliarde EUR pentru perioada de până în 2020. Deși este de așteptat ca piața să joace un rol major în obținerea finanțării pentru infrastructurile necesare, prin investiții și mecanisme de stabilire a prețului adecvate, anumite investiții în infrastructură nu se vor realiza sau vor fi amânate cu mult după 2020 în lipsa intervențiilor din partea sectorului public.

Pentru a sprijini completarea verigilor lipsă din rețelele europene, pentru a elimina blocajele, urmărind ca în final să se ajungă la o unificare a celor trei rețele europene, în proiectul cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, Comisia Europeană a propus crearea Mecanismului de Conectare a Europei (MCE).

Acesta este un fond pentru infrastructură de 50 mld. EUR, destinat finanțării infrastructurilor de interes paneuropean din domeniile telecomunicațiilor, transporturilor și energiei, complementar instrumentelor politicii de coeziune (336 mld. EUR) tradiționale.

II. Prezentare generală

Prin Comunicarea analizată, Comisia Europeană a propus patru noi regulamente și a motivat opțiunea în favoarea unei acțiuni la nivelul UE prin:

- existența problemelor și a blocajelor în cele trei sectoare: transporturi, energie și infrastructuri digitale;
- imposibilitatea realizării obiectivelor strategiei Europa 2020 prin ritmul actual al investițiilor în infrastructură generate de statele membre și de piață;
- intervenția la nivelul UE (prin împrumuturi nerambursabile și instrumente financiare) vizează eliminarea ori reducerea fragmentării pieței, sporirea securității europene, stimularea creșterii și/sau crearea de beneficii socio-economice, precum și deblocarea angajărilor pe termen scurt în fazele de construcție.

Pentru rețelele de **transporturi**, Comisia estimează că statele membre trebuie să investească 500 miliarde euro în perioada 2014-2020, iar MCE ar urma:

- să cofinanțeze proiectele care ajută la eliminarea discontinuităților din rețeaua primară TEN-T;
- să se focalizeze asupra finalizării verigilor transfrontaliere lipsă, înlăturând blocajele și promovând transportul intermodal în vederea sprijinirii creșterii pe piața unică a UE;
- să faciliteze acordarea de asistență financiară pentru proiectele transfrontaliere care implică statele terțe;
- să finanțeze lucrările axate în principal pe căile ferate și proiectele care promovează intermodalitatea;
- să stabilească prioritățile programului la nivel orizontal – coridoarele care vor constitui un instrument de sprijinire a punerii în aplicare și a proiectelor preidentificate care ar putea fi finanțate de program; și
- să includă jaloane, obiective, indicatori și proceduri de monitorizare pentru TEN-T în fișa financiară legislativă din anexă.

Pentru domeniul **energiei** Comisia a identificat coridoarele și zonele prioritare de infrastructură pentru transportul de gaze și electricitate, rețele inteligente, autostrăzi electrice, rețele transfrontaliere pentru transportul de dioxid de carbon, precum și rețele de transport petrolier. În acest sens, Comisia a estimat că dintr-o investiție de aproximativ 1000 miliarde euro în infrastructura energetică a Uniunii până în 2020, 200 de miliarde de euro ar fi necesare numai pentru investițiile în rețelele de gaz și electricitate de importanță europeană: 100 de miliarde euro furnizate de piață fără ajutor, în timp ce pentru restul de 100 de miliarde euro va fi nevoie de o intervenție publică pentru a identifica și mobiliza investițiile necesare.

În privința sectorului de **telecomunicații** (adică servicii și rețele digitale), Comisia a argumentat că intervenția este necesară în vederea realizării obiectivelor stabilite în Agenda Digitală Europeană, inclusiv acoperirea universală la 30 Mbps în bandă largă și conectarea a cel puțin 50 % din gospodăriile cu viteze mai mari de 100 Mbps, până în 2020. Comisia a subliniat că actualele proiecte de investiție în rețelele în bandă largă nu sunt suficiente pentru atingerea acestor obiective.

Propunerea Comisiei are în vedere proiectele de interes comun destinate să elimine blocajele din telecomunicații care împiedică realizarea pieței unice. Acestea sunt în genere de două tipuri: acelea care facilitează realizarea rețelelor de telecomunicații pan-europene și cele care sprijină investițiile menite să acopere golurile lăsate de piețele locale.

Prioritățile sunt: exploatarea rețelelor ultrarapide în bandă largă; utilizarea a 30 Mbps în bandă largă în zonele în care acest lucru este

puțin probabil a fi asigurat de piețele locale; sprijinirea platformelor primare pentru infrastructurile de servicii digitale și coordonarea telecomunicațiilor cu celelalte rețele de infrastructuri.

În ce privește **Mecanismul de Conectare a Europei**, acesta nu este doar un instrument de finanțare ci o prioritate politică pentru Comisia Europeană, care îl consideră ca fiind cel mai inovator instrument al cadrului financiar multianual 2014-2020.

Într-adevăr, MCE se distinge prin viziunea construcției unor rețele europene la care să se conecteze subsisteme naționale/regionale, un sistem superior simplei interconectării a subsistemelor preexistente.

În același timp, volumul alocărilor este mai mare de aproape 7 ori față de alocări echivalente din cadrul financiar precedent, se prevede schimbarea caracterului descentralizat al gestiunii creditelor (creditele politicii de coeziune erau lăsate în gestiunea regiunilor sau statelor, care puteau decide ce proiecte să finanțeze) în sensul unei abordări strategice, integrate și parțial centralizate și se introduc „obligațiunile pentru finanțarea de proiecte” (project bonds) destinate sporirii atractivității creditelor private pentru finanțarea proiectelor.

Obiectivul MCE este raționalizarea și facilitarea sprijinului acordat de Uniune pentru proiectele de infrastructură, prin optimizarea portofoliului de instrumente existente, prin standardizarea regulilor de funcționare a acestora și prin exploatarea eventualelor sinergii dintre cele trei sectoare.

Se instituie un cadru comun de finanțare pentru toate sectoarele, incluzând programe anuale de lucru coordonate, un comitet comun, flexibilitate între bugetele sectoriale, indicatori de performanță și condiționalități ameliorate, precum și utilizarea în comun a instrumentelor financiare specifice infrastructurilor.

III. Observații și recomandări

Camera Deputaților

1. Susține în principiu, acțiunile necesare pentru transpunerea în practică a viziunii strategice a Comisiei Europene asupra rețelelor transeuropene de transport, energie și telecomunicații, ca sisteme integrate, inclusiv crearea instrumentului de finanțare dedicat acestor infrastructuri;
2. Acceptă motivarea Comisiei Europene privind oportunitatea modificării substanțiale a sistemului de dezvoltare a infrastructurilor transeuropene, cauzată de întârzierile constatate în aplicarea programelor cu acest obiect, aferente perioadei 2007-2013;

3. Consideră că dirijarea centralizată și focalizată a creditelor europene de către Comisia Europeană și adoptarea unor proceduri modificate sunt justificate;
4. Salută inițiativa privind cofinanțarea din bugetul Uniunii a construcției unor mari infrastructuri și creșterea importantă a alocărilor;
5. Salută oportunitățile privind crearea de locuri de muncă și stimularea competitivității Uniunii, grație investițiilor în infrastructuri-cheie;
6. Apreciază promovarea unui instrument de finanțare unic pentru cele trei sectoare de rețele, atât pentru oportunitățile oferite dezvoltării economice și contribuției la asigurarea securității energetice, cât și pentru respectarea unor angajamente ale Comisiei Europene de a crea sinergii și de a simplifica regulile;
7. Consideră că intenția inițiatorului ca investițiile realizate prin Mecanismul de Conectare a Europei să acționeze ca un catalizator pentru atragerea unor fonduri suplimentare din sectorul privat și public, conferind credibilitate proiectelor de infrastructură și reducând profilurile de risc ale acestora, se poate realiza;
8. Consideră că o abordare coordonată, prin intermediul Mecanismului de Conectare a Europei aduce valoarea adăugată și contribuie la simplificarea procedurilor și la reducerea costurilor colective;
9. Agreează gestionarea la nivel central a fondurilor Mecanismului de Conectare a Europei de către personalul Comisiei, cu sprijinul unei agenții executive, sau printr-un parteneriat între Comisie și instituții financiare;
10. Atenționează asupra dificultății de finanțare selectivă a proiectelor, astfel încât să se evite alocarea de resurse publice acolo unde există interese comerciale de finanțare din partea unor entități private și încurajează Comisia să reglementeze clar această problemă, în exercitarea competențelor sale prevăzute de art. 290 TFUE;
11. Atenționează asupra necesității de reglementare echitabilă a finanțării măsurilor de compensare pentru persoanele fizice sau juridice care ar fi afectate de operațiunile de construcție a infrastructurilor și încurajează Comisia să reglementeze clar această problemă, în exercitarea competențelor sale prevăzute de art. 290 TFUE;
12. Atenționează asupra dificultății de coordonare la nivel de program astfel încât să se asigure corelarea între lucrările sectoriale, atunci când rețelele energetice, de transporturi și de telecomunicații utilizează în comun anumite instalații;

13. Apreciază intenția de a se asigura corelarea politicilor din domeniul transporturilor, energiei și cel al tehnologiei informațiilor, finanțate prin Mecanismul de Conectare a Europei cu Fondul de coeziune, cu Fondurile structurale, Cadrul strategic comun al politicii de coeziune, precum și contractele de parteneriat cu statele membre, dar invită Comisia Europeană să promoveze reglementări clare în acest sens;
14. Invită Comisia Europeană să prezinte măsurile necesare pentru asigurarea unei echități între statele membre în ceea ce privește proiectele eligibile, pentru o abordare echilibrată a portofoliului de proiecte la nivelul teritoriului Uniunii;
15. Consideră că măsurile pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere ar trebui să fie prioritare.

IV. Concluzii

Comisia pentru tehnologia informației și comunicațiilor a reținut că acțiunea la nivelul Uniunii contribuie la identificarea proiectelor de interes comun care să soluționeze blocajele aflate în calea dezvoltării unei piețe digitale unice, inclusiv lipsa investițiilor în rețelele de bandă largă în Europa. Blocajele din cadrul serviciilor digitale se referă în principal la absența interoperabilității tehnice care face ca servicii publice online esențiale să se oprească la graniță.

Aceeași comisie și-a exprimat opinia că importanța strategică a modernizării infrastructurii fizice din Europa și amploarea provocărilor investiționale aferente necesită o schimbare radicală a modului în care UE identifică, sprijină și implementează rețelele transfrontaliere de infrastructură și că Mecanismul de Conectare a Europei va contribui la perfecționarea pieței unice europene, urmând să se concentreze pe crearea unor rețele de infrastructură inteligente, sustenabile și pe deplin interconectate.

În continuare a opinat că propunerea de instituire a Mecanismului multisectorial integrat Conectarea Europei, contribuie la stabilirea condițiilor adecvate pentru a stimula dezvoltarea infrastructurii, mobilizarea fondurilor din surse private într-un moment în care bugetele publice se confruntă cu constrângeri severe și pentru a ajuta la revitalizarea interesului investitorilor specializați pe termen lung în investițiile în Europa, contribuind astfel la creștere și la crearea de locuri de muncă.

A apreciat că instrumentele financiare au valoare adăugată în special în situațiile în care politicile UE necesită o viteză de implementare ridicată, dar incertitudinile privind proiectele și piețele financiare au un nivel peste medie, cum este cazul în climatul economic actual. În plus, instrumentele financiare creează un efect de multiplicare pentru bugetul

UE, prin facilitarea și atragerea de finanțare privată destinată proiectelor de interes pentru UE, maximizând astfel impactul bugetului UE.

Guvernul României a transmis că România susține propunerea Comisiei Europene privind crearea unui instrument de finanțare a proiectelor paneuropene și apreciază menținerea la un nivel adecvat a alocațiilor aferente Fondului de Coeziune, considerând că, împreună cu crearea unui nou instrument de finanțare a infrastructurii europene de transport, energie și TIC, respectiv Mecanismul Conectarea Europei, propunerea Comisiei răspunde obiectivului național de a asigura și în viitoarea perioadă de programare o finanțare importantă a infrastructurii, domeniu care continuă să reprezinte principala nevoie de dezvoltare la nivel național

Cu toate acestea Guvernul României și-a exprimat opoziția față de realocarea sumei de 10 miliarde euro din Fondul de Coeziune către Mecanismul Conectarea Europei, pentru finanțarea rețelei transeuropene centrale de transport, considerând că această sumă poate fi utilizată mult mai eficient prin Programul Operațional sectorial de transport. România consideră că dezvoltarea infrastructurii rutiere este în continuare o prioritate și consideră că accentul pus numai pe dezvoltarea celorlalte moduri de transport creează un dezavantaj la nivel național.

Guvernul României a indicat că va urmări asigurarea unei echități între statele membre în ceea ce privește proiectele eligibile în cadrul Mecanismului Conectarea Europei, fiind necesară o abordare echilibrată a portofoliului de proiecte la nivelul Uniunii.

În domeniul energiei, alocarea de fonduri pentru infrastructura energetică este favorabilă României, care a susținut, pe parcurs, necesitatea alocării de fonduri europene dedicate. Instrumentul pentru energie este primul care oferă posibilitatea cofinanțării proiectelor de infrastructură energetică fizică din bugetul Uniunii (TEN-E finanțând studii de fezabilitate).

România este favorabilă alocării de fonduri pentru proiectele de interes comun pentru implementarea rețelelor în bandă largă și a infrastructurilor de servicii digitale. Aceste proiecte vor contribui la sporirea competitivității economiei europene, inclusiv a IMM-urilor, vor promova interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale, precum și accesul la rețelele respective și vor sprijini dezvoltarea unei piețe digitale unice.

Camera Deputaților susține pozițiile exprimate mai sus.

Prezenta opinie se adresează președintelui Parlamentului European,
al Consiliului și, respectiv, al Comisiei Europene.

PREȘEDINTE,

Roberta Alma ANASTASE

